ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)
της 20ής Φεβρουαρίου 1997 *

Στην υπόθεση C-166/95 P,

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον Δημήτριο Γκουλούση, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, επικουρούμενο από τον Benoît Cambier, δικηγόρο Βρυξελλών, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Carlos Gómez de la Cruz, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

αναιρεσείουσα,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση αναιρέσεως η οποία ασκήθηκε κατά της αποφάσεως που εξέδωσε στις 28 Μαρτίου 1995 το Πρωτοδικείο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (τρίτο τμήμα) στην υπόθεση T-12/94, Daffix κατά Επιτροπής (Συλλογή Υπ.Υπ. 1995, σ. I-A-71), και με την οποία ζητείται η αναίρεση της αποφάσεως αυτής,

όπου ο έτερος διάδικος είναι ο

Frédéric Daffix, υπάλληλος της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, κάτοικος Βρυξελλών, εκπροσωπούμενος από τους Georges Vandersanden και Laure Levi, δικηγόρους Βρυξελλών, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο τα γραφεία της Fiduciaire Myson SARL, 1, rue Glesener,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους J. C. Moitinho de Almeida, πρόεδρο τμήματος, L. Sevón, D. A. O. Edward, P. Jann (εισηγητή) και M. Wathelet, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: A. La Pergola
γραμματέας: D. Louterman-Hubeau, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις αγορεύσεις των διαδίκων κατά τη συνεδρίαση της 4ης Ιουλίου 1996,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 19ης Σεπτεμβρίου 1996,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 30 Μαΐου 1995, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων άσκησε, δυνάμει του άρθρου 49 του Οργανισμού ΕΚ και των αντιστοίχων διατάξεων των Οργανισμών ΕΚΑΧ και ΕΚΑΕ του Δικαστηρίου, αναίρεση κατά της αποφάσεως που εξέδωσε στις 28 Μαρτίου 1995 το Πρωτοδικείο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (τρίτο τμήμα) στην υπόθεση T-12/94, Daffix κατά Επιτροπής (Συλλογή Υπ.Υπ. 1995, σ. I-A-71), με την οποία το Πρωτοδικείο ακύρωσε την απόφαση της Επιτροπής της 18ης Μαρτίου 1993, περί επιβολής στον Daffix της πειθαρχικής ποινής της παύσεως χωρίς κατάργηση ή μείωση του δικαιώματος συντάξεως λόγω αρχαιότητας, η οποία προβλέπεται από το άρθρο 86, παράγραφος 2, στοιχείο στ', του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (στο εξής: ΚΥΚ).

2 Από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση προκύπτει ότι τον Απρίλιο του 1991 η Επιτροπή κίνησε, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 87, δεύτερο εδάφιο, του ΚΥΚ, πειθαρχική διαδικασία κατά του Daffix, υπαλλήλου με βαθμό Β 3 της Γενικής Διευθύνσεως Πληροφόρηση, Επικοινωνία, Πολιτιστικά Θέματα και Οπτικοακουστικός Τομέας (ΓΔ Χ) (σκέψη 6).

3 Στον εν λόγω υπάλληλο προσάφθηκε ότι κατάρτισε τρία δελτία παραγγελίας προς την SA Newscom, υπεργολάβο της Επιτροπής επιφορτισμένη με τη διαχείριση των στούντιο που βρίσκονται στο υπόγειο του κτιρίου Berlaymont στις Βρυξέλλες, προκειμένου να λάβει από την εν λόγω εταιρία προκαταβολές σε μετρητά συνολικού ύψους 450 000 βελγικών φράγκων (BFR) για την πληρωμή υπηρεσιών οι οποίες, κατά τους ισχυρισμούς του Daffix, είχαν ζητηθεί από τρίτο, άσχετο προς το κοινοτικό όργανο πρόσωπο, τη Lombaerts, η ύπαρξη της οποίας εξακολουθεί ακόμη και σήμερα να είναι αβέβαιη, καθώς και ότι, στην πραγματικότητα, ιδιοποιήθηκε το χρηματικό αυτό ποσό. Στον Daffix προσάφθηκε επίσης ότι πλαστογράφησε την υπογραφή του αναπληρούντος τον επικεφαλής μιας μονάδας της ΓΔ Χ σε δύο από τα εν λόγω δελτία παραγγελίας (σκέψεις 3, 4, 9, 12 και 21 της αποφάσεως).

4 Το πειθαρχικό συμβούλιο, το οποίο επελήφθη της υποθέσεως κατόπιν εκθέσεως της αρμόδιας για τους διορισμούς αρχής (στο εξής: ΑΔΑ), ύστερα από αρκετές ακροάσεις του Daffix και μαρτυρικές καταθέσεις υπαλλήλων, έκρινε, με γνωμοδότησή του της 18ης Φεβρουαρίου 1993, ως μη αποδεδειγμένη την πλαστογράφηση των δελτίων παραγγελίας από τον Daffix και ότι, παρά τις διάφορες αντιφάσεις που είχαν επισημανθεί τόσο στις καταθέσεις του όσο και μεταξύ αυτών και των καταθέσεων των μαρτύρων, δεν μπορούσε να αποκλείσει το ενδεχόμενο να έχει το εν λόγω χρηματικό ποσό πράγματι καταβληθεί στο πρόσωπο που είχε υποδείξει ο Daffix. Ωστόσο, το πειθαρχικό συμβούλιο κατέληξε ότι ο Daffix, μη έχοντας προηγουμένως ελέγξει την ταυτότητα του προσώπου αυτού και μη έχοντας βεβαιωθεί σχετικά με κατά πόσον το πρόσωπο αυτό νομιμοποιούνταν να εισπράξει το εν λόγω ποσό, είχε υποπέσει σε βαριά παράβαση των υποχρεώσεών του ως υπαλλήλου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Κατά συνέπεια, το πειθαρχικό συμβούλιο πρότεινε στην ΑΔΑ να επιβάλει στον Daffix την ποινή του υποβιβασμού στον βαθμό Β 5, κλιμάκιο 1 (σκέψη 19).

5 Ύστερα από ακρόαση του Daffix, η ΑΔΑ εξέδωσε, στις 18 Μαρτίου 1993, μια απόφαση (στο εξής: επίδικη απόφαση), την οποία αιτιολόγησε ως εξής:

«Η αιτίαση που έχει γίνει δεκτή σε βάρος του Daffix συνίσταται, αφενός, στην πλαστογράφηση τριών δελτίων παραγγελίας προς την εταιρία Newscom, υπεργολάβο της Επιτροπής στον τομέα "Πολιτιστικά θέματα", και, αφετέρου, στη χρησιμοποίηση των εν λόγω δελτίων παραγγελίας προκειμένου να λάβει από την εταιρία Newscom, εξ ονόματος και για λογαριασμό της Επιτροπής, σε τρεις τμηματικές καταβολές, τον Ιούνιο και τον Ιούλιο του 1990, ένα σημαντικό ποσό σε μετρητά·

ο Daffix παραδέχτηκε, κατά την ακρόαση της 10ης Απριλίου 1991, ότι είχε καταρτίσει τα τρία δελτία παραγγελίας, εκ των οποίων το ένα είχε υπογράψει ο ίδιος προσωπικώς, "κατ' εντολήν" του ιεραρχικώς προϊσταμένου του, χωρίς ο τελευταίος να του έχει δώσει σχετικές οδηγίες·

ο Daffix αρνήθηκε, κατά την ίδια ακρόαση, ότι είχε πλαστογραφήσει την υπογραφή του ιεραρχικώς προϊσταμένου του επί των δύο άλλων δελτίων παραγγελίας·

ο Daffix χρησιμοποίησε τα τρία δελτία παραγγελίας για να του καταβληθεί σε μετρητά από την εταιρία Newscom το προμνημονευθέν ποσό, χωρίς να έχει λάβει οποιεσδήποτε σχετικές οδηγίες·

οι δηλώσεις του Daffix σχετικά, αφενός, με την καταβολή του ποσού που είχε λάβει από την εταιρία Newscom σε τρίτο, άσχετο προς το όργανο, πρόσωπο και, αφετέρου, με την ταυτότητα του προσώπου αυτού υπήρξαν διιστάμενες και συχνά αντιφατικές, με αποτέλεσμα να μην μπορούν να ληφθούν υπόψη, ιδίως ενόψει των άλλων μαρτυρικών καταθέσεων που ελήφθησαν κατά τη διάρκεια της πειθαρχικής διαδικασίας·

επομένως, είναι λογικό να συναχθεί ότι ο Daffix ιδιοποιήθηκε το ποσό των 450 000 BFR που είχε λάβει σε μετρητά από την εταιρία Newscom·

εξάλλου, το συμπέρασμα αυτό επιρρωννύεται από δήλωση του ίδιου του Daffix κατά την ακρόαση της 22ας Ιουλίου 1991·

ο ίδιος ο Daffix παραδέχθηκε ενώπιον του πειθαρχικού συμβουλίου ότι είχε όντως προβεί στη δήλωση αυτή στις 22 Ιουλίου 1991, έστω και αν, στη συνέχεια, αρνήθηκε να υπογράψει το πρακτικό της ακροάσεως·

τα προσαπτόμενα στον Daffix γεγονότα συνιστούν εξαιρετικώς βαριά παράβαση των υποχρεώσεών του, διακυβεύουν δε, πράγματι, τις ίδιες τις βάσεις των σχέσεων εμπιστοσύνης που πρέπει να υφίστανται μεταξύ του κοινοτικού οργάνου και κάθε μέλους του προσωπικού του, μια τέτοια δε συμπεριφορά δικαιολογεί την επιβολή ποινής υπερβαίνουσας το προταθέν από το πειθαρχικό συμβούλιο μέτρο» (σκέψη 21).

6 Κατά συνέπεια, η Επιτροπή αποφάσισε να επιβάλει στον Daffix την ποινή της παύσεως χωρίς μείωση ούτε κατάργηση του δικαιώματος συντάξεως λόγω αρχαιότητας.

7 Τα πραγματικά περιστατικά της διαφοράς αναπτύσσονται διεξοδικώς στις σκέψεις 1 έως 23 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

8 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 18 Ιανουαρίου 1994, ο Daffix άσκησε προσφυγή ζητώντας την ακύρωση της επίδικης αποφάσεως.

9 Προς στήριξη της προσφυγής αυτής, ο Daffix προέβαλε πέντε λόγους ακυρώσεως. Οι λόγοι αυτοί αφορούσαν, πρώτον, τον παράνομο χαρακτήρα της επιβληθείσας ποινής, δεύτερον, την από μέρους της ΑΔΑ κατάχρηση της διακριτικής της εξουσίας και πρόδηλη πλάνη περί την εκτίμηση, τρίτον, την προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας, τέταρτον, την παράβαση του άρθρου 7 του παραρτήματος IX του ΚΥΚ και, πέμπτον, την έλλειψη αιτιολογίας της προσβαλλομένης πράξεως (σκέψη 29).

Η απόφαση του Πρωτοδικείου

10 Υπό τις περιστάσεις αυτές, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι όφειλε να εξετάσει πρώτα τον τελευταίο λόγο ακυρώσεως.

11 Στη σκέψη 31 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Πρωτοδικείο έκρινε κατ' αρχάς παραδεκτό τον λόγο αυτό, ο οποίος είχε προβληθεί με το υπόμνημα απαντήσεως του Daffix. Το Πρωτοδικείο, υπογραμμίζοντας τη σπουδαιότητα που έχει, γενικώς, η υποχρέωση των κοινοτικών οργάνων να αιτιολογούν τις πράξεις τους κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, έκρινε ότι επρόκειτο για λόγο δημοσίας τάξεως ο οποίος, ως τοιούτος, μπορούσε, εν πάση περιπτώσει, να εξεταστεί αυτεπαγγέλτως από τον κοινοτικό δικαστή.

12 Ακολούθως, στις σκέψεις 35 έως 46, το Πρωτοδικείο εξέτασε το αν η επίδικη απόφαση ήταν δεόντως αιτιολογημένη, αφού προηγουμένως υπενθύμισε, στη σκέψη 32, ότι, κατά πάγια νομολογία, η υποχρέωση αιτιολογήσεως μιας βλαπτικής αποφάσεως έχει ως σκοπό, αφενός, να παράσχει στον ενδιαφερόμενο τις απαραίτητες ενδείξεις ώστε να γνωρίζει αν η απόφαση είναι βάσιμη ή όχι και, αφετέρου, να καταστήσει δυνατό τον δικαστικό της έλεγχο (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 26ης Νοεμβρίου 1981, 195/80, Michel κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 1981, σ. 2861, σκέψη 22, και της 21ης Ιουνίου 1984, 69/83, Lux κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου, Συλλογή 1984, σ. 2447, σκέψη 36· απόφαση του Πρωτοδικείου της 20ής Μαρτίου 1991, T-1/90, Pérez-Mínguez Casariego κατά Επιτροπής, Συλλογή 1991, σ. II-143, σκέψη 73).

13 Συναφώς, το Πρωτοδικείο διαπίστωσε, πρώτον, στη σκέψη 42 της αποφάσεώς του, ότι η επίδικη απόφαση δεν διελάμβανε με επαρκή σαφήνεια τα προσαφθέντα σε βάρος του Daffix πραγματικά περιστατικά τα οποία είχαν οδηγήσει την ΑΔΑ στην επιβολή της ποινής της παύσεως.

14 Ειδικότερα, στη σκέψη 35, το Πρωτοδικείο επισήμανε ότι η επίδικη απόφαση δεν περιείχε καμία ένδειξη περί του αν η αντλούμενη από την πλαστογράφηση των δελτίων παραγγελίας κατηγορία αποτελούσε, κατά την ΑΔΑ, αποδεδειγμένο γεγονός.

15 Στη σκέψη 36, το Πρωτοδικείο επισήμανε επίσης ότι, καθόσον ο Daffix είχε αρνηθεί ότι είχε πλαστογραφήσει την υπογραφή επί των δελτίων παραγγελίας και καθόσον η ΑΔΑ δεν είχε εκθέσει τους λόγους για τους οποίους δεν είχε λάβει μέτρα προς διενέργεια περαιτέρω ερευνών, προκειμένου να εξακριβώσει ποιος θα μπορούσε να είναι ο υπογράψας τα δελτία, στην ΑΔΑ εναπέκειτο να αιτιολογήσει ρητώς και διεξοδικώς την απόφασή της επί του ζητήματος αυτού.

16 Ομοίως, στη σκέψη 40, το Πρωτοδικείο διαπίστωσε ότι η ΑΔΑ δεν είχε κατορθώσει να αντικρούσει τους ισχυρισμούς του Daffix, κατά τους οποίους είχε καταβάλει το επίδικο ποσό σε τρίτο πρόσωπο, αλλ' ούτε είχε εκθέσει ρητώς τους λόγους για τους οποίους τα προσκομισθέντα από τον ενδιαφερόμενο αποδεικτικά στοιχεία δεν μπορούσαν, κατ' αυτήν, να στηρίξουν τους ισχυρισμούς του, ιδίως ενόψει του γεγονότος ότι ο Daffix ανακάλεσε εκ των υστέρων την ομολογία του. Το Πρωτοδικείο προσέθεσε ότι η σαφής αναφορά στα προσαφθέντα σε βάρος του Daffix πραγματικά περιστατικά ήταν αναγκαία κατά μείζονα λόγο επειδή το πειθαρχικό συμβούλιο είχε κρίνει, αφενός, ότι δεν είχε αποδειχθεί η πλαστογράφηση των δελτίων παραγγελίας από τον Daffix και, αφετέρου, ότι δεν μπορούσε να αποκλείσει το ενδεχόμενο να έχει καταβάλει ο Daffix το εν λόγω ποσό στη Lombaerts.

17 Δεύτερον, στη σκέψη 46, το Πρωτοδικείο παρατήρησε ότι η επίδικη απόφαση δεν περιελάμβανε κανένα στοιχείο το οποίο να διασαφηνίζει επαρκώς τους λόγους για τους οποίους η ΑΔΑ επέβαλε ποινή βαρύτερη εκείνης που είχε προτείνει το πειθαρχικό συμβούλιο.

18 Ενόψει όλων αυτών των διαπιστώσεων, το Πρωτοδικείο δέχθηκε, στη σκέψη 47, ότι η αιτιολογία της επίδικης αποφάσεως δεν του παρείχε τη δυνατότητα να ασκήσει αποτελεσματικά τον έλεγχο της νομιμότητας της αποφάσεως αυτής, ενώ, συγχρόνως, προκειμένου να διασφαλίσει πλήρως την τήρηση της αρχής της προστασίας των δικαιωμάτων άμυνας στο πλαίσιο της πειθαρχικής διαδικασίας, απέκλεισε, στη σκέψη 49, τη δυνατότητα της ΑΔΑ να θεραπεύσει τις πλημμέλειες της αποφάσεώς της κατά τη διάρκεια της εκκρεμοδικίας. Κατά συνέπεια, το Πρωτοδικείο ακύρωσε την επίδικη απόφαση λόγω ανεπαρκούς αιτιολογίας.

Η αίτηση αναιρέσεως

19 Με την αίτησή της αναιρέσεως, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικείο παρέβη το κοινοτικό δίκαιο, καθόσον ακύρωσε την επίδικη απόφαση λόγω ανεπαρκούς αιτιολογίας. Η Επιτροπή προβάλλει συναφώς τρεις λόγους αναιρέσεως: κατ' αρχάς, υποστηρίζει ότι ο λόγος ακυρώσεως που αντλήθηκε από την έλλειψη αιτιολογίας προβλήθηκε ενώπιον του Πρωτοδικείου για πρώτη φορά με το υπόμνημα απαντήσεως του προσφεύγοντος· ακολούθως, διατείνεται ότι η εκτίμηση του Πρωτοδικείου ως προς το ζήτημα αυτό είναι αβάσιμη· τέλος, κατά την Επιτροπή, το Πρωτοδικείο κακώς αρνήθηκε να λάβει υπόψη, στο πλαίσιο της αξιολογήσεως της αιτιολογίας, τις εξηγήσεις που ανέπτυξε η Επιτροπή κατά τη διάρκεια της ενώπιόν του διαδικασίας.

20 Με τις παρατηρήσεις του, ο Daffix υποστηρίζει ότι η αίτηση αναιρέσεως είναι αβάσιμη.

Ως προς τον πρώτο λόγο αναιρέσεως

21 Με τον πρώτο λόγο αναιρέσεως, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι κακώς το Πρωτοδικείο δέχθηκε τον αντλούμενο από την έλλειψη αιτιολογίας λόγο ακυρώσεως, δεδομένου ότι ο λόγος αυτός ήταν απαράδεκτος, αφού ο Daffix τον προέβαλε για πρώτη φορά με το υπόμνημά του απαντήσεως και όχι πριν από την άσκηση της προσφυγής.

22 Ειδικότερα, η Επιτροπή αμφισβητεί την ορθότητα της συλλογιστικής του Πρωτοδικείου, η οποία περιέχεται στη σκέψη 31 της αποφάσεώς του και κατά την οποία ένας λόγος αναιρέσεως αντλούμενος από την έλλειψη αιτιολογίας μπορεί, εν πάση περιπτώσει, να εξεταστεί αυτεπαγγέλτως από τον κοινοτικό δικαστή. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή φρονεί ότι, μολονότι η παντελής έλλειψη αιτιολογίας μπορεί να θεωρηθεί ικανή να θίξει τα δικαιώματα άμυνας και την εύρυθμη λειτουργία των κοινοτικών οργάνων, καθόσον εμποδίζει το Πρωτοδικείο και το Δικαστήριο να εκπληρώσουν την αποστολή τους, όμως δεν ισχύει το ίδιο στην περίπτωση που η προσβαλλόμενη πράξη περιέχει στοιχεία αιτιολογίας.

23 Συναφώς, επιβάλλεται να υπομνηστεί ότι, κατά πάγια νομολογία, η αιτιολογία μιας βλαπτικής αποφάσεως πρέπει να παρέχει στον κοινοτικό δικαστή τη δυνατότητα να ασκήσει τον έλεγχο της νομιμότητάς της και να παρέχει στον ενδιαφερόμενο τις αναγκαίες ενδείξεις ώστε να γνωρίζει αν η απόφαση είναι βάσιμη (προαναφερθείσα απόφαση Michel κατά Κοινοβουλίου, σκέψη 22).

24 Κατά συνέπεια, οι λόγοι που στηρίζονται στην έλλειψη ή ανεπάρκεια αιτιολογίας, η οποία εμποδίζει τον εν λόγω δικαστικό έλεγχο, αποτελούν λόγους δημοσίας τάξεως τους οποίους ο κοινοτικός δικαστής όχι μόνο μπορεί αλλά και οφείλει να εξετάζει αυτεπαγγέλτως (αποφάσεις της 20ής Μαρτίου 1959, 18/57, Nold κατά Ανωτάτης Αρχής, Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 323, και της 1ης Ιουλίου 1986, 185/85, Usinor κατά Επιτροπής, Συλλογή 1986, σ. 2079, σκέψη 19).

25 Επομένως, αφού οι λόγοι αυτοί μπορούν να εξετάζονται σε κάθε στάδιο της δίκης, δεν είναι δυνατόν να απολέσει ο προσφεύγων το δικαίωμά του να τους επικαλεστεί για τον λόγο και μόνο ότι δεν τους προέβαλε με τη διοικητική του ένσταση.

26 Επομένως, ο πρώτος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί.

Ως προς τον δεύτερο λόγο αναιρέσεως

27 Με τον δεύτερο λόγο αναιρέσεως, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η εκτίμηση του Πρωτοδικείου ως προς την ανεπάρκεια της αιτιολογίας της επίδικης αποφάσεως είναι αβάσιμη.

28 Συναφώς, η Επιτροπή διατείνεται ότι είχε αιτιολογήσει την επίδικη απόφαση τόσο ρητώς όσο και διά παραπομπής σε ορισμένα έγγραφα και καταθέσεις. Επομένως, το κύρος της αιτιολογίας έπρεπε να εξεταστεί ενόψει όλων αυτών των στοιχείων.

29 Ειδικότερα, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι η ουσία της αιτιολογίας ενέκειτο στο συμπέρασμα στο οποίο είχε αυτή καταλήξει, ότι, δηλαδή, ο Daffix είχε ιδιοποιηθεί το ποσό των 450 000 BFR. Η Επιτροπή δικαιολόγησε το συμπέρασμα αυτό με αναφορά στις ανακολουθίες και τις αντιφάσεις που παρουσίαζαν οι καταθέσεις του Daffix, οι οποίες προέκυπταν από ολόκληρο τον διοικητικό φάκελο στον οποίον παρέπεμπε η επίδικη απόφαση. Εξάλλου, η ομολογία του Daffix μνημονευόταν στην αιτιολογία και αρκούσε για να δικαιολογήσει, αφεαυτής, το ληφθέν μέτρο.

30 Επιπλέον, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι γνωστοποίησε τους λόγους για τους οποίους απέστη της προτάσεως του πειθαρχικού συμβουλίου: αντίθετα προς αυτό, η ΑΔΑ θεώρησε την ιδιοποίηση των χρημάτων από τον Daffix ως αποδεδειγμένο γεγονός και διευκρίνισε ότι η εμπιστοσύνη την οποία όφειλε να έχει έναντι των υπαλλήλων της δεν υφίστατο πλέον έναντι του Daffix.

31 Ομοίως, κατά την Επιτροπή, η επίδικη απόφαση ήταν επαρκώς αιτιολογημένη όσον αφορά την κατηγορία περί πλαστογραφήσεως των δελτίων παραγγελίας. Τούτο προέκυπτε όχι μόνον από την ενδεχόμενη μίμηση της υπογραφής του ιεραρχικώς προϊσταμένου του Daffix, αλλά και από ορισμένα άλλα στοιχεία που είχαν διασαφηνιστεί από την Επιτροπή και δεν είχαν αμφισβητηθεί από τον Daffix.

32 Κατά συνέπεια, η Επιτροπή προσάπτει στο Πρωτοδικείο ότι παρέβη το άρθρο 190 της Συνθήκης ΕΚ καθώς και το άρθρο 25 του ΚΥΚ, καθόσον επέβαλε απαιτήσεις οι οποίες βαίνουν πέραν του σκοπού που επιδιώκει η απαίτηση αιτιολογήσεως και συνίσταται στην παροχή στον ενδιαφερόμενο και στα δικαστήρια της δυνατότητας να ελέγξουν αν τα προσαφθέντα πραγματικά περιστατικά μπορούν να δικαιολογήσουν την επιβληθείσα ποινή.

33 Όσον αφορά τα πραγματικά περιστατικά που οδήγησαν στην επίδικη απόφαση, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι τα γεγονότα στα οποία στηρίζεται η απόφαση αυτή είναι τα εξής:

— η εκ μέρους του Daffix πλαστογράφηση τριών δελτίων παραγγελίας προς την εταιρία Newscom και η χρησιμοποίηση των εν λόγω δελτίων προκειμένου να λάβει από την εταιρία αυτή, εξ ονόματος και για λογαριασμό της Επιτροπής, ένα σημαντικό ποσό, ήτοι το ποσό των 450 000 BFR (πρώτη αιτιολογική σκέψη της αποφάσεως)·

— το γεγονός ότι ο Daffix παραδέχτηκε, κατά τη διάρκεια μιας ακροάσεως, ότι είχε καταρτίσει τα τρία δελτία παραγγελίας, από τα οποία το ένα είχε υπογράψει ο ίδιος προσωπικώς «κατ' εντολήν» του ιεραρχικώς προϊσταμένου του, χωρίς ο τελευταίος να του έχει δώσει σχετικές οδηγίες (δεύτερη αιτιολογική σκέψη της αποφάσεως)·

— το γεγονός ότι ο Daffix χρησιμοποίησε τα τρία δελτία παραγγελίας χωρίς να έχει λάβει οποιεσδήποτε σχετικές οδηγίες (τέταρτη αιτιολογική σκέψη της αποφάσεως)·

— οι αντιφάσεις που παρουσιάζουν οι καταθέσεις του Daffix ως προς το αν πράγματι κατέβαλε το χρηματικό αυτό ποσό σε πρόσωπο άσχετο προς το κοινοτικό όργανο και ως προς την ταυτότητα του προσώπου αυτού (πέμπτη αιτιολογική σκέψη της αποφάσεως)·

— το γεγονός ότι ο Daffix παραδέχτηκε ότι είχε πράγματι ιδιοποιηθεί το εν λόγω ποσό, ομολογία η οποία ανακλήθηκε στη συνέχεια (έκτη και έβδομη αιτιολογική σκέψη της αποφάσεως).

34 Επομένως, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, αντίθετα προς τα όσα έκρινε το Πρωτοδικείο στη σκέψη 42 της αποφάσεώς του, η επίδικη απόφαση ανέφερε με επαρκή σαφήνεια τα αποδεδειγμένα σε βάρος του προσφεύγοντος πραγματικά περιστατικά. Συναφώς, πρέπει επίσης να παρατηρηθεί ότι η επίδικη απόφαση αποτελούσε την κατάληξη μιας πειθαρχικής διαδικασίας η οποία κινήθηκε το 1990 και της οποίας οι λεπτομέρειες κατέστησαν επαρκώς γνωστές στον ενδιαφερόμενο. Επιπλέον, ενόψει του φακέλου της υποθέσεως και των αιτιολογικών σκέψεων της επίδικης αποφάσεως που παραπέμπουν σ' αυτόν, όπως επαναλαμβάνονται στη σκέψη 33 της παρούσας αποφάσεως, δεν μπορεί να συναχθεί ότι ήταν αδύνατος ο δικαστικός έλεγχος της νομιμότητας της αποφάσεως αυτής.

35 Επομένως, το Πρωτοδικείο, καθόσον έκρινε ότι η επίδικη απόφαση δεν ανέφερε, κατά παράβαση του άρθρου 190 της Συνθήκης και του άρθρου 25 του ΚΥΚ, με επαρκή σαφήνεια τα προσαφθέντα σε βάρος του προσφεύγοντος πραγματικά περιστατικά, υπέπεσε σε νομικό σφάλμα.

36 Όσον αφορά τη σχετική με την ποινή αιτιολογία που περιέχεται στην επίδικη απόφαση, το Πρωτοδικείο έκρινε, στη σκέψη 45 της αποφάσεώς του, ότι η αιτιολογία αυτή ήταν στερεότυπη, καθόσον με αυτήν η ΑΔΑ ουδόλως εξηγούσε τους ιδιαίτερους λόγους για τους οποίους, υπό τις συγκεκριμένες περιστάσεις της υποθέσεως, επέβαλε την ποινή της παύσεως και όχι την ποινή του βαθμολογικού υποβιβασμού, όπως είχε προτείνει το πειθαρχικό συμβούλιο.

37 Ωστόσο, από τα περιστατικά που περιγράφονται στη σκέψη 33 της παρούσας αποφάσεως προκύπτει ότι, αντίθετα προς το πειθαρχικό συμβούλιο, η ΑΔΑ, βασιζόμενη στο ότι ο Daffix είχε ιδιοποιηθεί το επίμαχο ποσό, ήταν πεπεισμένη περί του ότι αυτός είχε πλαστογραφήσει ένα δελτίο παραγγελίας και ότι είχε χρησιμοποιήσει τόσο το δελτίο αυτό όσο και τα δύο άλλα προκειμένου να του καταβληθεί το εν λόγω ποσό χωρίς να έχει λάβει σχετικές οδηγίες από τον ιεραρχικώς προϊστάμενό του. Ενώ το πειθαρχικό συμβούλιο είχε θεωρήσει ως αποδεδειγμένο μόνον το ότι ο Daffix δεν είχε εξακριβώσει την ταυτότητα του επίμαχου τρίτου προσώπου ούτε είχε βεβαιωθεί για το αν το πρόσωπο αυτό νομιμοποιούνταν να εισπράξει το εν λόγω ποσό, παραλείψεις τις οποίες το πειθαρχικό συμβούλιο χαρακτήρισε ως βαριά παράβαση των υποχρεώσεων ενός υπαλλήλου, η ΑΔΑ χαρακτήρισε τις κατηγορίες τις οποίες απέδειξε ως εξαιρετικώς βαριά παράβαση των υποχρεώσεων υπαλλήλου έναντι του κοινοτικού οργάνου του οποίου είναι μέλος, η οποία διακυβεύει τις ίδιες τις βάσεις των σχέσεων εμπιστοσύνης μεταξύ του κοινοτικού

οργάνου και του προσωπικού του (βλ. την ένατη αιτιολογική σκέψη της αποφάσεως). Επομένως, μολονότι τούτο δεν διευκρινίζεται ρητώς, από την επίδικη απόφαση προκύπτει με επαρκή σαφήνεια ότι αυτός ήταν ο λόγος για τον οποίο η ΑΔΑ απέστη της γνωμοδοτήσεως του πειθαρχικού συμβουλίου.

38 Υπ' αυτές τις συνθήκες, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε νομικό σφάλμα, καθόσον δέχθηκε, στη σκέψη 46 της αποφάσεώς του, ότι η επίδικη απόφαση δεν περιείχε καμία αιτιολογία από την οποία να προκύπτουν με επαρκή σαφήνεια οι λόγοι για τους οποίους η ΑΔΑ επέβαλε βαρύτερη ποινή από εκείνη που είχε προτείνει το πειθαρχικό συμβούλιο.

39 Επομένως, η προσβαλλόμενη απόφαση είναι αναιρετέα καθόσον, αφενός, το Πρωτοδικείο ακύρωσε την επίδικη απόφαση, λόγω ανεπαρκούς αιτιολογίας, και, αφετέρου, καταδίκασε την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα, οπότε παρέλκει η εξέταση του τρίτου λόγου που προβάλλεται προς στήριξη της αιτήσεως αναιρέσεως.

Ως προς την αναπομπή της υποθέσεως στο Πρωτοδικείο

40 Κατά το άρθρο 54, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού ΕΚ του Δικαστηρίου, «αν η αναίρεση κριθεί βάσιμη, το Δικαστήριο αναιρεί την απόφαση του Πρωτοδικείου. Στην περίπτωση αυτή, μπορεί είτε το ίδιο να αποφανθεί οριστικά επί της διαφοράς, εφόσον είναι ώριμη προς εκδίκαση, είτε να την αναπέμψει στο Πρωτοδικείο για να την κρίνει».

41 Εν προκειμένω, το Δικαστήριο εκτιμά ότι δεν μπορεί να κρίνει την υπόθεση και επομένως πρέπει να την αναπέμψει στο Πρωτοδικείο για να αποφανθεί αυτό επί της ουσίας, εξετάζοντας τους λοιπούς λόγους που είχε προβάλει ο προσφεύγων κατά την ενώπιόν του διαδικασία και οι οποίοι διαλαμβάνονται στη σκέψη 29 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Αναιρεί την απόφαση του Πρωτοδικείου της 28ης Μαρτίου 1995, Τ-12/94, Daffix κατά Επιτροπής, καθόσον, αφενός, ακύρωσε, λόγω ανεπαρκούς αιτιολογίας, την απόφαση της Επιτροπής της 18ης Μαρτίου 1993, περί επιβολής στον Daffix της ποινής της παύσεως και, αφετέρου, καταδίκασε την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

2) Αναπέμπει την υπόθεση στο Πρωτοδικείο για να αποφανθεί επί των λοιπών λόγων ακυρώσεως που είχε προβάλει ο προσφεύγων κατά την ενώπιόν του διαδικασία και που διαλαμβάνονται στη σκέψη 29 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

3) Επιφυλάσσεται ως προς τα δικαστικά έξοδα.

Moitinho de Almeida Sevón Edward

Jann Wathelet

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 20 Φεβρουαρίου 1997.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Πρόεδρος του πέμπτου τμήματος

J. C. Moitinho de Almeida